

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben:
Vidéken:
Egy óra.
Negyedévre

Feloldó szerkesztő:
Ideiglenesen a laptulajdonosok.
Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
Placcz-utca 47. és 49. szám.

Mi lesz szeptember 15-én?

A koalíció az általános választójogért.

Mit ígér a Hapták kormány?

A trónörökös és a válság.

Augusztus 25.

Az egész országot az tartja óriási izgatottságban, hogy mi lesz szeptember 15-én. A nemzetközi szocialisták tényleg be fogják-e váltani fenyegetéseiket, és a parlament elé vonulnak ahol az ellenkező képviselőházat megfenyítik. Ezen örülettel határos fenyegetés felett azonban nem szabad napirendre térni, mert az elvakított munkások vezetőiket minden körülmények között követni fogják.

Az ellenzéki körökben foglalkoznak is a dologgal. Felmerült az a terv, hogy az ország minden ellenzéki pártköre küldöttséget küldene fel Budapestre és ezek védelmezzék meg a parlamentet. Ennek a tervnek komolyságára csak azt említhetjük fel, hogy az ellenzék minden egyes tagja megvan győződve, hogy a rendőrség nem hogy a rendet nem fogja fentartani, hanem éppen el-

lenkezőleg a szocialisták is a kormány szolgálatába fognak szegődni. Azt tudják, hogy „Rudnai legényeitől” mit várhat a nemzet.

Ezt a tervet azok ellenzik, a kik attól félnek, hogy a kormány szövetségesei a szocialisták még vérontástól sem rettennek vissza, ezek főként függetlenségek és újpártiak azt követelik, hogy a koalíció vegye programjába az általános választói jogot.

Mint minden kombinációnak ugyennek is vannak ellenzői, akik azt állítják, hiába veszi a koalíció programjába az általános választói jogot, az elvakult szocialisták azt kívánják, hogy a nemzeti követelésektől is álljunk el és azonnal vegyük át a kormányt.

Ezt azonban nagyon naiv érvelésnek minősítik a függetlenségek, mert azt állítják, ha a szocialisták ezzel sem elégednének meg, úgy ország világg előtt feltétlenül nyilvánvalóvá válna hogy a kormány szolgálatába állnak. Hisz ők azt kiáltják, hogy árulást követünk el a nemzet ellen, mert a választások alkalmával az általános választói jogot megígértük, és most nem

akarjuk megcsinálni. Ha mi elárulnánk a nemzet követeléseit, úgy a nép volna bennünket felelősségre.

A leghelyesebb lesz a koalíció programjába iktatja az általános választói jogot. Ha ezt sikerül megvalósítanunk, úgy a kamarillának nincs kivel paktálni, mert a szocialistákat sem lehet majd többé elbolondítani. És így a szeptember 15-iki gyűlés csak azért lesz nevezetesen, mert akkor beadják az ügyvezetők ellen a vád alá helyezési indítványt.

Az ügyvezetők ígéretei.

Most, hogy a Fejérváry-kormány tényleg maradásra rendezkedik be, hozzáfogtak azoknak a törvényjavaslatoknak a kidolgozásához, amelyekkel port akarnak hinteni a nemzet szemébe. Tudják, hogy becsületes többség nem szavazhat meg parlamentararis többségnek semmiféle javaslatot; még jobban tudják, hogy ők maguk akarják a Házat előbb elnapolni, azután feloszlítani és így a Ház, ha akarná sem szavazhatná meg a javaslatokat: de azért benyújtják ezeket, mert agitálni kell velük a választás alatt. Hátha be lehet csapni a népet

Válasz

az édes anyám levelére.

Levelém jött multkor az édesanyámtól, Reszkető, öreges vonásokkal írva; Katona fiáért aggódó szívének, Féltő szerelmével szinig telesírva. Csupa merő kérdés csupa jókívánság. Elejétől végig. Esdeklés, imádság. Ráhullt a szememnek könyharmatos árja, Mikor elolvastam, s válaszoltam rája.

— Édesanyám lelkem! Szerető szivednek Miattam ne legyen soha aggodása. Jó egészségem van. És csakugy, mint otthon Munkában telik el egyik nap a másra. Elég emberséges módon bánunk velünk, Sőt még vigasságban is van olykor részünk. S ha mégis ki-kitör sóhaja a szivnek, Nem azért van, mert tán nehéz itt az élet.

... Hej! más ok van itten a sóhajtozásra, Ami ha nem lenne, messze elkerülné Szivünket a bánat. S homlokunkat olykor Honfiai gondok felhője nem ülné. Hanem a jókedvnek igaz derűjében Fáródnék a lelkünk „marsch”-ban, pihenőben: Ha a „hacht-aacht!” helyett „vigyázz”-t kiált.

— A meggyűlölt német kommandószó helyett — Édes magyar szóval a magyar bakának... Esztergom, 1905. aug.

Magyar Gyula.

A fiatal házások.

Irta: Charles Foley.

(Folytatás.)

— Büszke is lehetsz, hogy majd elgázoltál egy fiatal párt.

— Ah igen, ez a fiatal pár — kiáltotta Phaedra erőltetett mosollyal, és már kissé mámorosan kérdezte a pinczért — hol is van az a fiatal pár? Furcsa lehet, a miről beszélgetnek. Fogalmam sincs róla, hogy miről beszélgetnek.

A pinczér a lugásra mutatott. Phaedra felállt és az általános tiltakozás daczára kihajlott a lugas karfáján. Mozdulatlanul maradt és nagy fekete szemével merően átnézett a sűrű lombzatba. Lionel hozzá lépve, átfogta derekát, ismételtelen az asztalhoz akarta vezetni, de Phaedra kiragáta magát kezei közül.

— Untatsz...
— Tudni akarom, mit beszélgetnek!
— Mit törödsz vele!

Phaedrát bosszúság fogta el, tekintete kimeredt és ujjai görcsösen fogóztak a lugas karfájába.

— Tudni akarom... tudni akarom...

Lionel a szomszéd kis lugas fölé hajlott és belekiáltott.

— Hé, hallja! Tegye boldoggá azt a fiatal asszonyt.

Mindnyájan nevettek, csak Phaedra öltött bosszus arcot.

— Miért kiáltottál rájuk? Hogy lehetsz ily ostoba! Hogy megijedt a kis asszonyka. Most lemennek és eltűnnek a kertben.

Phaedra a lépcső felé fordult, Lionel elállta utját.

— Csak nem fogsz bennünket itthagyni, hogy utánuk menj?

Phaedra szemei még sötétebbek lettek, hosszú, sápadt arcán tekintete haragossá vált és ismételte:

— Hagyjatok, tudni akarom f Garney közbekiáltott, hogy egy kellemetlen jelenetet elkerüljön:

— Hagyd Lionel, visszajön és majd elmond mindent a kávénál. Hadd tegyen egy kis mozgást.

Lionel elbocsátotta Phaedrát, ki lázas izgatottsággal rohant le a kertbe, fel a alá az elhagyott fasorokban. Nem találkozott senkivel. Most már nyugodtabbá lett és épp visszafelé akart menni a lugasba, midőn egy sűrű bokor mögött egymáshoz simulva, egy

Vigyázz! A téli áruk megérkeztek. — Az összes nyári áruk és maradékok **nagyon** Kékre festett kirakat. olcsón lesznek eladva.

Lövy F.

⇒ Kistemplommal szemben. ←

és többséget kapni az osztrák katonai álláspontnak — ígéreték árán? Az ígéretet utóbb el lehet felejteni, a javaslatokat félre tenni és a fellovált népet karddal és puskatussal traktálni.

Állítólag öt javaslatot fognak szeptember 15-én a Ház elé terjeszteni:

1. az általános választói jogról,
2. a progresszív adóról,
3. a földtehermentesítéséről,
4. a latifundiumok megváltásáról és parcellázásáról és
5. a tisztviselők fizetésrendezéséről.

Ezenkívül sugdosnak a papi javak szekularizációjáról. E célzat világos: csupa kortes fogás; meg akarják nyerni a szocialistákat és a tisztviselőket és meg akarják fenyegetni a mágnásokat és a papokat. Ha véletlenül sikerülne nekik többséget kapni, első sorban megszavaztatnák az ujonczokat s a katonai és egyéb közös terheket, azután elmennek; ígéreteik az utódokat nem terhelnék és a javaslatok a lomtárba kerülnek.

A trónörökös a válságban.

Váratlan és meglepő esemény az, amiről egy bécsi tudósító küld értesítést: a trónörökös szerepet készül vállalni a magyar politikai válság megoldásában.

Nem vesszük ugyan kétségtelenül biztosnak, hogy az erről szóló hír minden részletében megfelel-e a valóságnak s a magunk részéről csak teljes fenntartással adjuk tovább az egyébként igen komoly oldalról származó értesülést, — de annyit mindenesetre látunk és tudunk, hogy — sajnos — a magyar trón jövődjé ura nem abból a táborból gyűjti maga köré bizalmasait, a mely tábor a nemzet küldötteit foglalja magában. A trónörökös — e mai hír szerint is — a klerikálisokat hallgatja meg s az ő ujjmutatásuk szerint szándé-

koznék befolyást gyakorolni a mi nagy nemzeti küzdelmünkben az ellentétek elsimitására.

Hogy a klerikális urakkal mi sikerülhet ez irányban Ferencz Ferdinánd főhercegnek, azt természetesen hamarjában elképzelni sem tudjuk, de — így szól a bécsi hír — az első lépésének már a legközelebbi napokban meglesz a látható eredménye: felhívás a hatvanhetes alapon álló párttöredékekhez a klerikálisok részéről.

Ezek szerint a klerikálisok tennék meg az első lépést — még pedig kellő támogatással felülről — a hatvanhetesek hetek óta rebesgetett összekötésvasztására. A trónörökös — jelentik — egyenesen személyes közbelépésével protegálná a király előtt egy klerikális csoport terveit s az új pártalakulásnak, amelyvel persze a koalíció letörését vélik előidézhetni, már legközelebb sajátóban és intéző körökben nyíltan óhajtának híveket szerezni, tetszetős jelzavakkal és ígéretekkel.

Külföldi hírek.

A béketárgyalások.

Hadi kárpótlás.

A szerdai békekonzferencián Komura az eredeti japán követelések következő módosítását terjesztette elő: Japán a kelet-ázsiai orosz hajóhad korlátozására és a semleges hajók kiszolgáltatására vonatkozó követeléseit elejti. Forma szerint lemond a hadikárpótlásról, de ezzel szemben követeli, hogy Oroszország Szachalinnak csakis felét vásárolja vissza s azért valamint az orosz foglyok és sebesültek eltartásáért 600 millió dollárt fizessen. Witte azt felelte, hogy az újabb követeléseket el fogja küldeni Pétervárra. Ezzel a két meghatalmazott egymástól elvált, a nélkül, hogy személyes jó viszonyuk megváltozott volna. Witte Pétervárra küldött táviratában a japán követelés elfogadását ajánlotta, de

Pétervárról állítólag a leghatározottabb visszautasító választ kapta.

Witte és Rosen báró ma Magnoliába utaztak, míg a japán meghatalmazottak Keskmille-be tettek kirándulást, ahol a világ legnagyobb gyapot gyára van. A két békekötés titkárai igen tevékenyek, a miből azt következtetik, hogy a béketárgyalások befejezése már nemsokára várható.

Hadikárpótlás.

A Morningpost jelenti Portsmouthból, hogy Japán 180 millió font sterling békeért követel. Oroszország ellenben csak 50 milliót hajlandó fizetni. A Times jelenti Portsmouthból, hogy jól rtesült japán forrásból azt a hírt kapta, hogy Japánnak Szachalin szigetére és a hadikárpótlásra vonatkozó utolsó javaslata ultimátumnak tekintendő.

A polgármester felfüggesztése.

Várja a felfüggesztést.

A törvények megtartása — büntett.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, augusztus 25.

Hajdu vármegye és Debreczen városa mindig és minden alkalommal ellenállott a hatalom törvénytelen rendelkezéseinek. A hajduk kurucz utódait még a 67-es kormányok átkos és a nemzeti erényeket kipusztító törekvései sem tudták jellemükből kivetkőztetni. Maradtunk és maradni fogunk azok, akik voltunk.

Az csak természetes, hogy Debreczen városa a mostani nagy és nehéz nemzeti küzdelemben teljesen megállja azt a helyét, amelyet évszázadok óta olyan szívóssággal és dicsérendő hazafiasággal töltött be. Debreczen városa az első között volt, akik fel-emelték tiltakozó szavukat az a kormány meghamisítása ellen és követelték a nemzeti jogok elismerését. Tudtuk, hogy pusztába kiáltó szó lenne a szavunk, ha erőteljes nyomatékot nem adtunk volna hozzá, ki-mondottuk, hogy addig, míg a nemzet követeléseit teljesítve nem lesznek, nem adunk sem pénzt, sem katonát, tekintettel a törvénytelen kormányra és állapotra.

padon ülve meglátta a fiatal párt. Phaedra megindultan állott meg és hallgatózott.

— Mire gondolsz szivecskem?

— Reád édesem. Tegnapra. Mily bájos és édes voltál Georgesem. Mert látod, most már meg merem vallani. Mikor este kis lakásunkban egyedül maradtam veled, kissé félttem s azért kértelek, ne hagyj egyedül. Ki olvastam ugyan szemeidből, hogy ez fáj neked, de mégis így akartam. Mikor kimentél, a sok idegen, ismeretlen tárgy között az én régi, kedves holmijaimra gondoltam. Mindenre, ami elmúlt, ami eltűnt, úgy éreztem, hogy hideg és üres a szívem. Feltem, mikor velem voltál, de még jobban félttem nélküled. Eszembe jutott, mily szomorú volt a tekinteted, mikor elhagytál. Azt gondoltam magamban, hogy a másik szobában te is a multra gondolsz, te is érzed azt a hidegséget, azt az űrt és hogy rosszul tettem, hogy szerelmünk első estéjén fájdalmat okoztam neked. Ekkor visszahívtalak és kioivastam a szemeidből, hogy ugyanazokra a bánatos dolgokra gondoltál, mint én. Letérdeltél ágyam mellett, megfogtad kezemet. Én nem vontam vissza. Arcodat az én arczomhoz közelítetted; hogy újra ne féljek. [Számos szemeidbe néztem. Ajkaid eg-

hosszu-hosszu csókkal lezárták pilláimat; úgy éreztem, hogy többet nem szabad látanom. Hogy ne féljek, újra figyeltem jóságos lány hangodra, mely még kedvesebb és jóságosabb volt, mint a szemeid. Azután engedtem, hogy gyöngéd légy hozzám és szívtárad elhatározta, hogy panasz nélkül fogom tűrni, ha fájni is fog, hogy a te gyöngéd vonzalmadat és szerelmedet meg ne zavarja a fájdalom sóhajtása.

— Ó édes kis alázatos Juliettem, hogy féltettelek, hogy félttem, hogy szenvedni fogsz. Megfékeztem magamat, ezer csok helyett egyet adtam és mikor ajkaidat ajkaim lezárták és éreztem, hogy szemeidből könnyek peregnek alá, eltelt lelkem ártatlansággal és tisztasággal és akkor átéreztem, hogy ezért a két könyecseppért háladátnak kell lennem irántad egész életemre.

Hirtelen lárma zavarta fel a szerelmes párt. Könnyeden, egymást átkarolva tűntek el a padról és elröppentek, mint két csalogány rebben el az ágról, ha megzavarják éneküket.

Mikor Lionel és az egész vig társaság feltűnt a sűrűségben, a fűvön heverve találták Phaedrát. Szép fejét karjára hajtv

zokogott. Lionel fölfeje hajolt és csodálkozva kérdezte:

— Mit csinálsz, hol a fiatal pár?

Phaedra nem felelt, teste szinte vonaglott a zokogástól, azután saját különös hangon szólalt meg:

— Miért jöttetek? Miért kergettétek el őket? O y szép volt a mit beszéltek, egyitek sem fogja valaha is azokat mondani, a mit ezek ketten mondtak egymásnak.

Mindnyájan bámulva néztek reá; Lionel, hogy véget vessen a jelenetnek, fel akarta emelni, de Phaedra ellökte magát, maga állott fel és így kiáltott fel:

— Hozzám ne érh! Utálok magamat és utálok téged! Ah, ha valaha egy férfi így szólt volna hozzám! Még egyszer hallani akarom őket. A ti szerelmeitek vadállatias, az övék igaz és nem. Ők ismerik az igazi szerelmet! — és mint egy őrült úgy rohant el, tüllruháját megtépve a tuskékben.

Lionel bosszusan szólott Garneyhez: — Ugy-e mondtam előre i Phaedra kiszámíthatatlan, sohasem tudhatni előre, mily hatást tesz reá a pezsgő.

Ez rettenetesen fáj a kormánynak ezért amint tudjuk az ellenálló törvényhatósági tisztviselőket fel fogjuk függeszteni. A legilletékesebb forrásból arról értesültünk, hogy a kormány mindjárt az első között fogja Debreczen polgármesterét Kovács Józsefet felfüggeszteni. A felfüggesztést már maga a város ösz polgármestere is biztosra veszi, azonban nem sokat törődik vele, amit az a körülmény is bizonyít, hogy ennek dacára is elfog menni a Pancsován tartandó polgármesterek kongresszusára, amelyen azonban csak, mint magán ember fog részt venni.

Ez a felfüggesztés csak dicsőségére fog szolgálni városunk polgármesterének, és bizonyára a pancsovai kongresszuson többen lesznek, akik a hapták kormány szemében méltatlanok a betöltött állásukra. ebből azonban bizonyára nem az következik, hogy a városok bizalmára is érdemtelenek. A törvényhatóság mindenesetre minden rendelkezésére álló eszközzel azon lesz, hogy ha a felfüggesztés tényleg megtörténik, hogy Kovács József polgármester teljes elégtételt kapjon.

Szinügyi bizottság ülése.

A színházat átalakítják.

A páholyokat kiadták.

A színház negyven éves.

— Saját tudósítónktól. —

Augusztus 25.

A szinügyi bizottság mai ülése elé nagy várakozással tekintett a közönségnek az a része, amelyik páholybérletek iránt érdeklődik. Csodálatos, hogy a mai szükös világban semmi sem olyan kapós, mint a páholyok. Összesen három páholy, kilencz részre bérlehető és majdnem negyvenen tartottak reá igényt. Képzeltető, hogy nem valami rózsás kedvel nyult a bizottság a darázsfaszekhez. Tulajdonképen Zilahynak kellett volna kiadni a páholyokat, azonban az okos Zsül ezt a legkevésbé sem kedves funkciót a szinügyi bizottságra bizta és megkérte szépen, hogy válasszon ki kilencz darabszat. Félt az örökké ifju bohém, hogy azok, akik nem kapnak páholyt, örökké szapulni fogják, azt gondolta, miért szidjanak engem, hisz a bizottságban többen vannak, azokat tovább szidhatják. A ma délutáni ülésen döntött a bizottság és odaitéte kilencz halandónak az új és még készen sem levő páholyokat. Magáról az ülés lefolyásáról a következőket jelenti a kiküldött tudósítónk.

A szinügyi bizottság ülését pénteken délután 5 órakor nyitotta meg Kovács József polgármester, a bizottság elnöke. Jelen voltak: Kovács József, Oláh Károly, Márk Endre, dr. Fejér Ferencz, Tóth István és Komlóssy Dezső. A jegyzőkönyvet Tóth Emil dr. városi jegyző vezette.

Oláh Károly színházi felügyelő jelenti a bizottságnak, hogy a városi tanács elhatározta, hogy az egész színházat átalakítja. Az erre vonatkozó terveket már el is készi-

tette. Azonban az idén erre fedezet nincsen. Mindezeknél fogva a város a bizottság azon előterjesztését nem fogadja el, amelyben a színház átalakítását kérte a bizottság. Addig is míg az átalakításhoz hozzáfognak, a tanács azt javasolja, hogy a folyosókon fogásokat helyeztessen el a bizottság.

Márk Endre aggasztónak találja, hogy a folyosókat teleaggatjuk fogásokkal, mert ez tűzveszély idejében mérhetetlen veszedelemet jelentene.

Oláh Károly felvilágosította Márkot, hogy csak négy fogást fognak elhelyezni a ruhatárak közelében.

A bizottság a javaslatot magáévá tette. Oláh Károly bejelenti, hogy Zilahy Gyula kérvényt intézett a bizottsághoz, hogy már szeptember 15-én Debreczenben megkezdhesse az előadásait. Pénteken délelőtt újabb sürgőnyt kapott Zilahytól, amelyben arra kéri, hogy terjessze a bizottság elé azon kérését is, hogy szeptember 25-étől kezdve bérletben is játszasson.

Hosszú vita után, amelyben a bizottság minden egyes tagja részt vett, kimondották, hogy Zilahy előadásait 20-án megkezdheti, azonban 25-étől október 1-éig tartozik bérletben játszani.

Ezután tárgyalták a páholyok bérlezésének ügyét. Egy egész csomó kérvény érkezett a bizottság elnökéhez. Minden vita nélkül elhatározták, hogy szavazással döntenek el, kinek adja ki a bizottság a páholyokat.

A szavazás eredménye igazán érdekes volt. Dr. Balkányi Ede és dr. Kemény Mór egyforma szavazatot kaptak és így egy lapba tették bele a két nevet és egyik újságírórt kérte meg a bizottság elnöke, hogy huzzon ki egy nevet. — A sorshúzás megis történt és a főnyereményt dr. Balkányi Ede kapta meg, a mely egy páholyból állott, a hova harmadnaponként egyszer elmehet és a melyért egy csomó bankót kell fizetnie.

A szerencsés pályázók névjegyzéke, a kiknek páholyt szavazott meg a bizottság a következők: Dr. Balkányi Ede, özv. Bulszter Ágostonné, Csiky Lajos, Kaszinó, Márk Endre, dr. Nagy Lajos, Poroszlai László, Szilágyi Imre és dr. Megyery Pál.

Nagy vitát idézett fel a Kaszinó kérvénye, ez az egyesület arra kérte a bizottságot, hogy nekik az egyik páholyt az A., B. és C. napokra adja bérbe.

Márk Endre felszólalása után a bizottság csak egy napos páholyt szavazott a Kaszinónak.

Komlóssy Dezső a volt „diák-hely” megszűntetését fájlatja és azt indítványozza, hogy kérje meg a bizottság az igazgatót, hogy a két utolsó sorban levő támlásszéket kedvezményesen áron engedje át a diákságnak.

Oláh Károly felvilágosította a bizottságot, hogy Zilahy Gyula kijelentette, hogy a klasszikus és hazafias darabokból ifjusági előadásokat fog bemutatni, amelyeken a helyátrak tetemesen olcsóbbak lesznek, mint a rendes előadások alkalmával. Ennélfogva az indítvány felesleges. Komlóssy Dezső indítványát elvetette.

Oláh Károly felügyelő, igaz örömmel és büszkeséggel jelenti, hogy színházunk október hó 7-én lesz negyven éves.

A bizottság elhatározta, hogy ezt az jubileumot méltóan fogja megünnepelni.

Vármegyénk és vidéke.

Nagygyakorlatok Bihar megyében. Az idén aug. 31-től szept. 7-ig a bihari hegyek között mindenfelé masiroznak majd az armádia csapatai. Rövid ideig Bihar megye egyes járásai csataterre változnak. A cs. és kir. 16. hadosztály parancsnoksága tegnap közölte Biharvármegye alispáni hivatalánál

az ideai nagygyakorlatok tervét. Résztvesz még a nagygyakorlatban a 34. gyalogdandár is. Harczászati lovaglást is tartanak a gyakorlatozás alkalmával. E lovaglásban részt vesz három tábornok, hat törzstiszt, két fő-tiszt és huszonöt közember.

A bihari pótválasztás. A legelsőszántabb kortesharcz folyik most a bihari választókerületben, hol e hó 31-én megy végbe Rigó Lajos és Szokolay Tamás között a pótválasztás a kerület mandátumára. Sokban irányítja a választás esélyeit az, hogy a kisebbségben maradt újjászervezett szociáldemokrata jelölt hívei, kihez pártolnak a két 48-as jelölt közül. Mezőfi Vilmos orsz. képviselő, a párt vezére kiadta a jelszót, hogy senkihez s lapjában arra inti elvtársait, hogy a két jelölttel szemben a legszigorubb semlegességet tartsák meg. A szociálisták tehát tartózkodni fognak a szavazástól. A választásnál ha valamikor, úgy most lesz szükség katonaságra. Minthogy az egész VII. hadtest nagy gyakorlatozást van, a bihari megyei alispán a belügyminiszter utján idegen helyről kért 200 gyalogost és 100 huszárt a kirendelendő 40 csendőr mellé.

Ellopták a bundáját. Kellemetlen meglepetése volt Kocsis Gábor halmazujvárosi lakosnak. 20 korona értékű bundáját ismeretlen tettes ellopta. A csendőrök nyomoznak.

Házilpari tanfolyamok. A földmívelési miniszter Szolnokon tanítónők részére gyékény- és szalmafonó tanfolyamot rendezett. E tanfolyamot e hó 29-én délután fogják bezárni. Ugyancsak a földmívelési miniszter Máramaroszigeten korszáronási tanfolyamot rendezett tanítók részére. Ezt vasárnap zárják be.

Rablógyilkosság.

Haramilavllág Barcs környékén.

Agyonütött munkás.

— Saját tudósítónktól. —

A Barcsnál szomszédos Bazia szlavonai község vendéglőjében Haraminecz Miklós és Ervenkár István munkások együtt borozgattak. A két munkásnál pénz volt, amelyet munkabér fejében vettek föl. Észrevették ezt a szintén ugyanabban a vendéglőben időző Kovács János gépfűtő és Kis József kocsis és elhatározták, hogy a két munkástól a pénzt elrabolják. Megtudták, hogy a granicsárok még aznap este Verőcze felé akarnak menni, ezért ők hamarabb távoztak a vendéglőből, hogy az uton meglessék.

Mikor a két munkás közelükbe ért, a két czinkos vastag botokkal erős ütéseket mért rájuk, pénzüket követelve. A súlyos sebektől vérző Haraminecztől sikerült pénzt 31 koronát elrabolni, a másiktól pedig, ki az ütlegelések közben folyton mondogatta, hogy ingujjában van a pénze, de a két utonálló, mivel nem tudtak magyarul, nem értették meg, nem vehették el. Másnap a két munkást súlyos sebektől borítva találták meg és a verőcei kórházba szállították, ahol Haraminecz még aznap meg is halt.

A két utonállót a csendőrség elfogta és átadta az illetékes hatóságnak.

Angolok Debreczenben.

A fogadtatás.

Felhívás a közönséghez.

Angol vendégeink, mint már több ízben közölve volt, f. hó 26-án, szombaton este 10 óra 26 perczkor érkeznek meg a városunkba és átadta az illetékes hatóságnak. Ugy ezen fo-

gadtatáshoz, mint a f. hó 27-én, vasárnap déli 1 órakor az „Angol Királynő”-ben tartandó társasbédhez és az azon nap este 7 órakor a „Nagyerdei Vigadó”-ban tartandó vacsorához minden érdeklődő urhölgy és ur szívesen láttatik.

A társasbédén egy teríték ára borral együtt 5 korona. Így előre nem váltandó; a teríték árát mindenki a helyszínen fizeti. A nagyerdei vacsorán az étkezés étlap szerint történik.

Igen óhajtható, hogy városunk művelt közönsége ezen alkalmakkor minél nagyobb számban jelenjék meg!

Röviden jelzem, hogy f. hó 26-án reggel 8 órakor reggeli és ismerkedés az Angol Királynőben, 9-kor istentisztelet a nagytemplomban, azután szobraink és az ev. ref. főiskola megtekintése, 1 órakor ebéd, d. u. 3-kor a gazdasági tanintézetbe kirándulás, 7 kor vacsora, 27-én reggeli a Stern-fele kefégyárban, továbbá az István-gözmalom és Margit-fürdő megtekintése. 12-kor elutazás.

Oláh Károly,
kultur tanácsnok.

Vakmerő rablótámadás.

Uj részletek.

A rablók nyomában.

A megye területén is garázdálkodtak.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, 905. Aug. 25.

A csütörtök virradóra elkövetett vakmerő rablótámadásról még ma is izgatottan tárgyalt a közönség. A rendőrségen kíváncsian várták a távirati jelentéseket. Ma ismét nyomravezető adatok kerültek a rendőrség kezei közé. Ujabb adataink a következők:

Sestakerti garázdálkodások.

A dr. Sárvary Gyula orvos nyaralójánál elkövetett betörési kísérlet és lövöldözés után a sesta kertbe vezető uton menekültek a betörők. Mikor már biztonságban érezték magukat ismét ujabb rablókalandhoz láttak, dr. Tüdös ügyvéd nyaralójának udvarára mentek. Itt azonban nem garázdálkodtak. Innen átmentek a szomszédos dr. Kovács József nyaralójának kapujához s azt feszegetni kezdték. Dr. Kovács Józsefnek Lukács nevű hetese kint aludt. A zajra a feszegetésre felébredt. Láta a feszegető 3 embert s rögtön felkapott egy szőlő karót s a 3 ember felé közeledett. Reájuk kiáltott:

— Kik vagytok, mit akartok? A bátor fellépésre a 3 ember visszahúzódott s a nyaraló kapujától 15 lépésnyire foglaltak állást. A hetes nem rettent meg. Kinyitotta a kaput s az ácsorgó emberekre reá kiáltott.

— Várjatok, hadd nézzek a szemetek között.

Erre a betörők egyike oda szólt társának:

— Lőd agyon már a kutyát.

A biztatást tett követte. A betörők egyike célzásba vette a hetest s a Berger-féle téglagyárból ellopott vadász fegyverrel reá lött.

A hetes visszahúzódott, a betörők pedig elmenekültek. Utjukat a Sárvary nyaralója melletti uton folytatták.

Ujabb betörések.

A fegyverekkel felszerelt rablóbanda Hajduhadház felé vette útját. Utközben néhány tanyát meglátogattak. Végre Hadházra érkeztek. Itt szintén hozzáálltak a betörésekhez. Betörték Bónis nevű vegyesáru kereskedőhöz, Itt nagyobb mennyiségű rövidáru és szivarfélét loptak el. Több betörés után indultak további rabló kalandokra.

Jelentések a rendőrségen.

E körülményről a rendőrséget és csendőrséget távirati uton értesítették. A csendőrség azonnal táviratilag utasította a megyében nyomozó alkalmazottjait, hogy utjukat vegyék a betörők után. Késő éjjeli órákig fontosabb mozzanatról a rendőrséghez jelentés nem érkezett. Általános a vélemény, hogy a betörők a gáztetteikről híres Rostás cigány familiából származnak.

Első letartóztatás.

A rendőrség Hajduböszörményben nyomozó közege Pénteken este letartóztatta Sóvágó Gábor ismert, többszörösen büntetett betörőt. Oly adatok jutottak ugyanis felszínre, amelyekből azt lehet következtetni, hogy Sóvágó tagja a rabló bandának. Sóvágót még az éjjel Debreczenbe hozták.

UJDONSÁGOK.

Szerkesztőségi telefon sz. 339.

Szerkesztőségi ó. : d. e. 8—12 d. u. 2 ó. éjjeli 2 ó.
Szerkesztőség és kiadóhivatal Piac-utca 47 szám.

— Polgármesterek kongresszusa.

A polgármesterek évenként egyszer kongresszusra szoktak összegyűlni, hogy egyes közigazgatási dolgokban értekezzenek. Az idén Pancsován lesz a kongresszus, amelyen Debreczen városát Kovács József polgármester és Vecsey Inra főjegyző képviselik. A kongresszust szeptember hó 12-én tartják meg.

— Szávay Németországban. Szávay Gyula, a debreczeni kamara pihenést nem ismerő agilis titkára hosszabb utra készül. Itt hagyja kamaráját és Debreczent hosszú másfél hónapig. Elmegy először Belgiumba, a lüttichi világkiállítás tanulmányozására, aztán átmeny Németországba s ott régi vágyát valósítja meg, a munkás kérdéseket fogja megfigyelni, azokat fogja tanulmányozni. De mielőtt elmenne, a fontosabb ügyeket személyesen elintézi s erre a célra összehívta a kamara közgyűlését

— **Ülés a kamarán.** A jövő héten csupa ülés napok lesznek a kamaránál. Hétfőn délután 3 órakor a számvevő bizottság, 5 órakor pedig a közös bizottság ülésezik. Csütörtökön pedig rendes közgyűlés.

— **Kiss Irén a Vigszinházhoz szerződött.** Egyik helybeli lap e hó 24-iki számában azt újságolta, hogy Kiss Irén marad és hogy azt a fényes szerződést, melyet a Vigszinház ajánlott neki visszautasította. Ez a hír nem felel meg a valóságnak, mint biztos forrásból értesülünk csütörtökön éjjel *ideérkezett* *Tapolczay Dezső is elszerződött tőlünk Kiss Irént*

a *Vigszinházhoz*, művésznő nehezen kötötte meg a szerződést, mert sokkal jobb szeretett volna Debreczenben maradni, de a rendkívül fényes ajánlatnak nem tudott ellentálni és a szerződést pénteken alá is írta. Kiss Irént a Vigszinház Nikó Lina helyett szerződöttette. A kiváló művésznő elszerződöttetését városszerte őszintén sajnálják.

— **A vadásztársulat alapszabályai.** A miniszter tegnap jóváhagyó záradékkal ellátva leküldötte a debreczeni vadásztársulat módosított alapszabályait. A szerzett tapasztalatok követelte módon megjavított szabályrendeletek talán végét vetik az egyet kebelében forrongó pártusoknak. Mert mostantól fogva ezek az alapszabályok lesznek kötelezők a tagok jogaira, kötelezettségeire nézve.

— Ujabb tifuzsmegbetegedések.

A hivatalban nem konstátált tifuszjárvány egyre szedi áldozatait. Pénteken 5 ujabb megbetegedést jelentettek be. Hol késnek az illetékesek az óvó intézkedések megtételével?

— **Szakipari tanfolyam.** A karcazi iparos otthonba egy hónapos szabó ipari tanfolyam volt. Látogatta 20 iparos. A tanfolyam a kamara képviselőinek és a kereskedelmi miniszter kiküldött szakellenőre jelenlétében vasárnap zárul.

— **Szalmafonás Debreczenben.** A kamara iparmuzeumába már 2 és fél hónap óta szorgalmas kis munkás kezek fonogatják a szalmát, tanulgatják a szalmafonás titkait. A tanulás már igen előre haladott állapotban van. Szokol Ziza a tanfolyam lelkes vezetője nagy munkát végzett. Hat hónapos munkát 3 hónap alatt tanított be a növendékeknek. A tanfolyamot eddigi megállapodások szerint a jövő hónap közepén zárják be.

— **Gyűlés a kamarán** A kamara iparosztálya Serli Eda elnöklésével tegnap délután gyűlésezett. A jövő héten tartandó közgyűlés tárgyait készítették elő. Tárgyalatott a törvényhatósági ipartanácsok újra szervezése, a cseplőgépesek megrendelés gyűjtési joga, egy kender kikészítő és egy agyagipari gyár alapításának ügye. Negyszámu ipari és iparjogi kérdésben adott az osztály ülés szakvéleményt. Több vásáregyede vezési, helypénzszabályzati és husárszabályozási kérdésben mondott még véleményt a gyűlés. A jövő hét elején (hétfőn) még a kamara számvevő bizottsága és közös bizottság fog ülésezni.

— A közönség semmibevevése.

Sajnos, minálunk a közönség egyáltalában nem számít. Legalább erre mutat a szinügyi bizottság mai határozata, amelyben mind a három páholyt bérbe kiadta. A bizottság tárgyalása alatt egyetlen egy hang sem szólalt fel amellett, hogy legalább két páholyt nem kellene kiadni. Azt hisszük, igazat fog mindenki nekünk adni, hogy helytelen állapotnak tartjuk, hogy az egész város közönsége néhány bérlő kivételével egy egész idény alatt egyetlen egy bérletben megtartott előadásra se mehessen el. Annyi bizonyos, hogy a bizottság mai határozatát nagyon kevesen fogadják szívesen. A mai határozat legkellemetlenebbül Zilahy Gyulát érinti, aki-

nek épen elég gondot fog okozni, hogy az új bérlőket valamiképen kielégítse, mert azt tudjuk, hogy mindenki más napon szeretne színházba járni, mint aminő napokra a színigazgató kiadhatná és így könnyen megeshetik, hogy például öten is az A., vagy B., esetleg a C. napokat választják.

— **A minisztert a tanács elutasította.** Debreczen város tanácsa a napokban a honvédelmi minisztertől egy rendeletet kapott. Mostanában gyanús szemmel nézi a tanács a miniszter rendeleteit, mert attól fél, hogy a törvényt akarják az ügyvezetők ujva megkerülni. A tanácsnak a kérdéses rendelettel szemben teljesen jogos volt a bizalmatlanság, mert Bihar honvédelmi ügyvezető ismét megsértette a törvényt. Elrendelte, hogy az önkéntesek belépési bizonyítvány nélkül is jelentkezhetnek felvételre. A városi tanács egy régi nótával válaszolt, mert majdnem azt mondta: Ichatsz babám... amennyit tetszik, csak azt várd, hogy engedelmeskedjen valaki. A rendelet sorsát még sem kellene irni, mert úgy is mindannyian előre tudtuk, hogy csak egy lehet itt: a jó poros irattár.

— **Fenyegetés revolverrel.** A bábaképezde összes munkásai figyelmeztették a főpallért, hogy ezen építkezésnél folyó állapotokat nem tűrik, inkább hajlandók a munkát mindannyian abbahagyni. A főpallér a vállalat érdekében eleget tett a munkások kívánságának és nem engente a bádogosmester munkásait dolgozni, mire a bádogosmester revolvert rántva, megfenyegette a munkásokat. Így újból kilátás van a nehezen helyreállított rend megbontására.

— **Ipartestületi hírek.** Augusztus 28-án délután 3 órakor az asztalosok választmánya, délután 4 órakor pedig a fodrászok választmánya fog ülést tartani.

— **Akinél meghalnak a gyermekek.** Orosz Istvánné Bercsényi utcza lakosnő gyermekeket szokott magához venni, természetesen jó pénzért. A gondjaira gyermekek következképpen mindig béhurutba esnek. Orosznénak már nagyon sok kellemetlensége volt emiatt. Végre is a rendőség eltiltotta tőle a gyermektartást. Azonban e tilalom daczára ismét vállalt gyermektartást. Ez is béhurutba esett. Dr. Varga Emil kerületi orvos az esetet feljelentette a rendőségnek.

— **Cseléd és munkakönyvek kiadása.** A belügyminiszter leiratilag elrendeli, hogy a cseléd és munkakönyvek kiadásáért, illetőleg kitöltéséért a cselédöt, vagy munkástól semmiféle hivatali díjat nem szabad szedni. Ezeknek a munkakönyveknek a kiszolgáltatása az illető hatóság hivatalos kötelezettsége. A munkás vagy a cseléd csak a könyvek nyomtatásdíját s a bélyeg árát fizeti.

— **Beteg, kit a kórházba nem tűrnek meg.** Már több ízben szóvá tettük a hatóság azon eljárását, hogy egy közveszélyes szerencsétlen elmebetegét ahelyett, hogy hosszabb ideig gondos ápolásban részesítené, a kórházból kitessékeli. Ha már csak kis javulást lát is rajta az egészségesek állományába helyezi. Természetes hogy párnapi kint tartózkodás után örülségi rohamai ismét megújulnak. Fleischer ékszerészről van szó. E szerencsétlen emberen tegnap este ismét örülségi rohamok mutatkoztak. Nagy népcso-

dület gyűlt össze este 8—9 óra között a Deák-utcza izraelita templom előtt s szörnyűködve nezték Fleischer ékszerészt amint kinjában ott a földön fetrengett és tépte ruháját. A nagy közönség és a család érdekében járna el a főkapitányság ha Fleischert ismét kórházi ápolás alá vétetné és mindaddig ki nem bocsátaná, amíg az teljesen meg nem gyógyul.

— **Orült a templom előtt.** Csige János Busi-utca 14 szám alatti lakos paraszt fiu pénteken délután lefeküdt a római katolikus templom előtt s ott danolni kezdett s azután pedig feltűnő magaviseletet tanusított. A rendőr bevitte a központra, innen a közkórházba s itt konstatálták, hogy elmebajos. A közkórházban ápolás alá vették.

— **Előadás az ált. választói jogról.** A szociáldemokrata párt vezetősége péntek este öszválasztmányi ülést tartott, a melyen elhatározták, hogy általános titkos választói jogról 1905. szept. 15-ig hetenként kétszer a nagy közönség bevonásával előadást tartanak. Az első előadás e hó 27-én vasárnap d. u. lesz.

— **Megkerült ágyneműk.** Még júniusban történt, hogy Fodor Julia ágyneműt egy ládába lezárva átadta megőrzés végett Rácz Miklósnénak. A ládát ismeretlen tettes feltörte és a tartalmát ellopta. Másfél havi nyomozás után a rendőség a tolvajt Rácz Miklós szeméjében elfogta. Lecsukták és vállatára fogták. A tolvaj beismerésben van.

— **Boycott.** Jelentés érkezett a választmányhoz, hogy a vas és fém-munkások által a bádogosok részére megállapított munkarendet három mester nem tartotta be és e miatt ellenük a boycott elrendeltetett. A boycottra a mesterek azzal válaszoltak, hogy a szervezetten kívül álló munkásokat, sőt lakatosokat dolgoztattak.

— **Meghaltak.** Török István, ev. ref. 17 hónapos, özv. Csizsár Mihályné ev. ref. 75 éves, Gyenge József ev. ref. 20 éves, Szűcs János ev. ref. 69 éves, Szilágyi György ev. ref. 58 éves, Kupfar József izr. 64 éves, Szűcs Róza ev. ref. 2 éves, Pincesz Julianna ev. ref. 14 hón., Maszlai Jánosné szül. Petár Julis gk. 50 éves, Boros Ferenczné szül. Koroznay Mária ev. ref. 45 éves, Tóth Károly ev. ref. 20 éves.

— **Letartóztatott népszónok.** Gál Istvánt a debreczeni rendőség jogérvényesen elítélte. Gál a büntetés elől elszökött. A rendőség a nyomozást elrendelte. Szegszárdon tegnap felismerték. A bűnügyi osztály táviratilag intézkedett letartóztatása iránt.

— **Más libájából vacsorált.** Özv. Hudák Jánosné Rakovszky-utca 34. sz. a lakosnő hónapok óta megakarított filérjeiből libákat vett. Már úgy felnevelte libáit, hogy azok értéke 24 korona lett. Valami szemfüles tolvaj megsejtette a kövér libákat és elemelte azokat. A károsult esetét szomoruan panaszolta el a rendőségnek.

— **Elfogott zsebmetesző.** Rimaszombati Lőrincz veszedelmes és híres zsebmetesző, daczára hogy Debreczen város területéről örökre ki lett tiltva, pénteken ismét bejött a városba. Nem tehetett azonban semminemű kárt, mert a rendőség idejekorán elfogta. Bcsukták. Megbüntetik és eltoionczolják.

— **Bemászott a más ablakán.** Ehrenreich Ignáczné Széchényi-utca 15. sz. a lakásán egyik szobáját Grósz Vilmosnak adta ki albérlésre. Grósz uton van s a lakás szellőztetése végett a bérbeadó nyitotta ki az ablakot. Egy vigyázatlan pillanatban ismeretlen tettes az ablakon bemászott s onnan Grósz sárga bőröndjét ellopta.

— **Szőlőt loptak.** Arany András és Oszacsck András nagyobb mennyiségű szőlőt emeltek a mikespércsi ut felől. Feltűnt ez az ott álldogáló rendőrnek s kérdőre vonta őket, hogy honnan hozzák azokat. Minthogy igazolni a származási helyet nem tudták, bevitte őket a központra. Itt kiderült, hogy a szőlőt lopták.

— **Carmellei a Bika Mulatóban.** Az orfeum igazgatósága nagy leleménnyel fejezi be saisonját, ma estétől kezdődőleg három napra vendégszereplésre szerződött Carmelini bűvészt, kit Debreczenben jól ismernek. Carmelini idei vendégszereplésére számos új és szórakoztató mutatványt hozott. A közönség tehát az idén azt a mit máskor külön beléző díj mellett élvezhetett, jelenleg az orfeum amugy is kiváló műsorában láthatja. Carmelini évenként egyszer ellátogat ide, mert tudatában van annak, hogy szívesen fogadják. Megjegyezzük, hogy saját díszletei fényes kiállításuk.

— **Mentze Henrik újdonságok áruházában rendkívül olcsó és szép újdonságok érkeztek melyek menasszouyi és alkalmi ajándékoknak igen alkalmasak. Üzlethelyiség Piac és Szent Anna ut. sarkán.**

TÁVIRATOK.

Az agyonütött párt.

Budapest, augusztus 25. A politikai helyzet legújabb fordulatát, a Tisza-klikk szétbomlásának processzusát igen élénken jellemzi egy volt szabadelvű párti képviselő nyilatkozata. Ez az egykori Tisza párti politikus egyike azoknak, akik most léptek ki a pártból, végképp megundorodva az ott történtektől. Nyilatkozata így szól:

„Egész határozottan állítom, hogy a szabadelvű pártból folyvást lesznek még kilépések. Azt hiszem, hogy rövidesen harmincz lesz a kilépettek száma. A koalícióba nem lépünk be, párttá sem szervezkedünk, nem választunk elnököt, hanem megalakítjuk a kilépett 67-esek önálló blokkját, a melyet egy bizottság fog vezetni. Szervezkedésről csak szeptemberben lesz szó, a mikor t. i. a Ház öszszül és a kilépni szándékozók zöme is velünk lesz már.

A szabadelvűpártban maradtak gyönyörű példáját mutatták a politikai következetességnek. Sándor Pált, aki elégedetlenkedik, a kilépni szándékozók ülésén résztvesz, határozati javaslatot nyújt be, de siet előre kijelenteni, hogy ő semmi esetre sem lép ki a pártból. Vagy báró Dániel Ernőt, aki egyszerűen megszökött konzekvenciák levonása elől. Délelőtt olyanhoz kötötte magát a Pannóniában, amit délután a pártértekezleten tökéletesen dezavualt határozati javaslatával. Csak melleleg említem meg, hogyha már a VII. ker. Morzsányiék és Ehrlichék is enynyira frontot változtattak, akkor egész Budapest képe megváltozottnak tekinthető. Még inkább kicsuszott a mostani szabadelvűpárt alól a talaj az országban és ezt a bomlási processzust báró Dániel féle párthatározatokkal megállítani nem lehet.”

Ujabb kilépések.

Budapest, augusztus 25. Alig, hogy felbontottuk a fenti táviratunkat amelyben a nyilatkozó szabadelvűpárti képviselő több kilépést helyez kiltatásba, hozta a posta az alábbi táviratot: Laszlovsky Béla, ma kilépett a szabadelvű pártból, Podmaniczkyhez intézett levelében kijelenti, hogy azért lép ki, mert a szabadelvűpárt a nemzet jogos követeléseit nem támogatja.

25.000 korona a tisztviselőknek.

Budapest, augusztus 25. Pestvár megye tizenötös bizottsága ma ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy a felfüggesztendő tisztviselők ellátására segítő alapot létesítenek. Károlyi Sándor gróf 25 000 koronát adományozott.

Lukács László a királynál.

Budapest, augusztus 25. A Tisza kormány pénzügyminiszterét Lukács Lászlót pénteken a király kihallgatáson fogadta. Politikai körökben nagy jelentőséget tulajdonítanak Lukács kihallgatásának, mert köztudomású, hogy a király a volt pénzügyminiszter tanácsait mindig figyelembe szokta venni.

Csanádmegye határozatát megsemmisítették.

Budapest, aug. 25. Kristóffy József belügyminiszter Csanádmegyének a passiv rezisztenciára vonatkozó határozatát megsemmisítették.

Minisztertanács.

Budapest, augusztus 25. Péntek délután három órákor minisztertanács volt, amelyen elhatározták, hogy a koalícióval a béke érdekében újabb tárgyalásokat nem kezdenek.

Ostromállapot.

Varsó, aug. 25. Varsóban és környékén kimondták az ostromállapotot, a nép el van keseredve.

Leégett aréna.

Jászberény, aug. 25. A híres Bathó-kert nyári arénája a múlt éjjel teljesen leégett. A tűz keletkezése ismeretlen. A kár 10—12,000 korona.

A kassai botrány.**Vizsgálat és tanuskodás.****Az ezredparancsnok nyilatkozata.**

— Saját tudósítónktól. —

Kassa, aug. 25.

A kassai katonai brutalitás még mindig izgatottságban tartja a közvéleményt. A hírlapok éles bírálat tárgyává tették a minősíthetetlen esetet, maga Seres Imre a Kassai Hírlap szerkesztője lapja pénteki számában vezércikkben magyarázza, hogy ő soha egyetlen katonai tisztnek sem tisztességét meg nem támogatta, hazafiaságát kétségbe nem vonta, nem fogja ezt tenni ezután sem.

Az esetről ma a következő újabb részleteket kaptuk:

A vizsgálat.

A kihallgatásokat Cselényi rendőrkapitány vezeti, kihallgatta a két tettet is, kik azt vallják, hogy ők Serestől csak felvilágosítást kértek, (mégis revolverrel és éles kardal mentek) s állításuk szerint Seres ezt megtagadta, sőt revolvert rántott. Övédelemből huzzák ki kardjukat.

Ezzel szemben Seres azt adta elő, hogy ő csak akkor rántott revolvert, mikor Bosits kardja ötöt már megsebesítette és mikor Bozicscsal a földön dulakodott.

Vallomását megerősítik Lészler Dózsa, Preusz Mór, Irítzer Sándor betűszedők, Aigner Gyula nyomdai gépmester, László Béla laptulajdonos, Mihalovics Jenő, Csep-

lák Jenő és Csákö Ernő, kiket mint tanukat hallgatott ki Cselényi rendőrkapitány és kik egyértelműleg vallják, hogy közvetlen közelből látták az inzultust.

A ezredes nyilatkozata.

A „Kassai Napló“ munkatársa megkérdezte a 34. gyalogezred parancsnokát a felől, hogy vajjon azonosítja-e magát a vérengző katonatisztek eljárásával? Az ezredes erre kijelentette:

— Az ezred tisztikara és én nem azonosítjuk magunkat a 2 tiszt eljárásával. Kérem, adja tudtul, hogy a „Magyarország“ erre vonatkozó mai közleménye nem felel meg a valóságnak. Nekem az esetről előző leg tudomásom nem volt s meg voltam lepődve, mikor azt hallottam. A vizsgálat folyik és én tovább is igyekezni fogok a polgárság s tisztikar közötti jó viszony fenntartására, a hírlapírók részéről pedig elvárom a méltányosságot.

Nem igaz az sem, hogy a hírlapi nyilatkozatok miatt a tiszték megtorlással akarnának élni!

Jelentik lapunknak továbbá, hogy az áldozatul esett Klein Lipót ma virradóra meghalt. *Az orvosi vélemény szerint a halál közvetlen oka nem a seb, hanem sziv szélhűtés. Ezt pedig gyöngeség okozta. Négy napja enni nem tudott.* Kassán a szerencsétlen halálal kimult nyomdász és családja iránt általános a részvét.

Megütközéssel pertraktálják Kassán azt az esetet, hogy Sartory Géza a gyilkos merénylők ép bőré manekültje szabad lábba jár-ke, a városban tüntetőleg sétál. A polgárság követelni fogja a lecsukatását.

Ejjeli hírek.**— Öngyilkosság Manlicherrel.**

Bodoni József 19 éves cipész tanonc ma reggel az uri-utca 43 szám alatti katonai istállóban egy Manlicher fegyverrel fölből lötte magát és nyomban meghalt. Tettének oka szerelem.

— Sikasztás a Mávnál.

A dunaparti tehérpályaudvar feladási osztályánál alkalmazott Schiller József 21 éves raktárfelügyelő gyakornokot tegnap a rendőrség letartóztatta. Schiller a feladóvévények közül kiválogatta azokat, amelyek után a feladók nem vették ki a vámbárczát. Ennek alapján ugyanis a feladók a feladott áruk után készpénz előlegeket vehetnek fel. Schiller ezeket a vévényeát átadta Basse Anna 20 éves nevelőnőnek, aki azokra 5 korona előleget szedett fel. Tegnap felfedezték a sikasztást és úgy Schullert, mint Basse Annát letartóztatták.

— Öngyilkos cipészlegény.

Budapesti Mor-utca 43. számú házban Sodosnik József 20 éves cipészlegény öngyilkossági szándékából halántékon lötte magát és meghalt.

— Hazafias betörés.

Egyik szomszéd vármegyében történt — ugyanis — hogy a nép körében híre járt, miszerint a községi jegyző, dacára az ex-lex állapotnak, adót szedett. — A község hazafias ifjúsága ennek folytán azzal akarta megtorolni ezt a „hazaárulást“, hogy éjnek idején betörték a jegyzői hivatalba és fel akarták törni a Wertheim-szekrényt, hogy a „hazaárulással beszédet pénzeket“ egyszerűen elrabolják.

— A községi jegyző azonban figyelmessé lett a zajra és egy duplacsövű puskadurranással elriasztotta a hazafias betörőket, akik ellen különben folyamatba tették a bünvádi eljárást.**— Szerb katonaszökevények.**

Pancsováról jelentik, hogy napról-napra szökdősnek át szerb katonák a határon. Tegnapelőtt négy katonaszökevény érkezett

oda, akik nyomban tovább utaztak Magyarország belseje felé. Valamennyien kivétel nélkül azon panaszkodnak, hogy a tiszték lelketlen, durva bánásmódja kényszeríti őket hazájuk elhagyására. Egy belgrádi lovas-vezérből három hónap alatt 43 közlegény szökött el.

Holttest az erdőn.**Az önértet halottja.****Egy munkás öngyilkossága.**

Saját tudósítónktól.

augusztus 24.

Egy életerős és élete delén levő férfi, Varga Károly 43 éves munkás Kolozsváron szerdán öngyilkosságot követett el azért, mert nem tudott uralkodni ivási szenvedélyén, mert látta, hogyan megy tönkre napról napra és bántotta férfiúi önértetét, hogy magaviselével szégyent hoz családjára, önmagára.

A szomorú eset részleteit a következőkben jelenti tudósítónk:

Bogdánffy Ernő jogszigorló tegnap este 9 órákor jelentette a rendőrségen, hogy a Hója erdő szélén közel a Török-vágáshoz egy fa alatt egy férfi hulla fekszik. A rendőrség részéről Schiller Ede s. fogalmazó, dr. Pataky Jenő v. tiszti orvos és egy rendőrmester a helyszínére szálltak. Az erdőben koromsötét volt s a hatóság emberei kezükben viharlámpával hosszas keresés után ráakadtak a halottra.

A hulla arccal fölfelé feküdt az avaron. Testét ellepték már a rovarok és legyek, egyik szemét pedig kivájják a hangyák. Ebből következtetve, tegnap kora reggel, esetleg tegnapelőtt követte el végzetes tettét. Testén semminemű lövés vagy szurás nem látszik, hanem a szájából kiömlő vért csából Pataki orvos azt következtette, hogy valószínűleg szájába lött.

A revolvert valaki ellopta mellőle. Fölte az ágon függött kalapja, melyet utolsó útjára virágokkal és zöld ággal díszített föl. A holttestet egyszerű, de rendes és tiszta munkás ruha fűdi. Zsebében egy iv papírt találtak, melyre czeruzával több levelet írt. Ezekből a levelekből kiviláglik, hogy szenvedélye, az ital volt oka öngyilkosságának, de megtudható belőle az is, hogy szerető családapa, jó barát és mindenek fölött hazáját szerető igaz hazafi volt, aki még halála előtt is gondolt hazájára. Utolsó perczben rokonaihoz a következő bucsu levelet intézte:

„Még egyszer Isten veled feleségem, gyermekeim édes anyám testvérem, Berta és Lajos és összes jóbarátaim. Adjon isten mindnyájatoknak jó egészséget nem úgy mint nekem, mert elküldött innen a másvilágra. Barátaihoz czimezve az alábbi humorral megírt levelet hagyta hátra:

„Ma 1 órákor hallottam a vasúti dudát utoljára. Dudaszó mellett mentem Szent Péterrel az első csárdába. Isten veletek összes jóbarátok, én közületek örökre meg nem vállok, hanem mikor jól mulattok, jussak eszetekbe, hogy nincs itt, a ki az osztrák sértő nótákat énekelje.

Eljött az idő, hogy mégis meg kell halni, mert a nép szájától nem tudok már járni. Az arcomon a bőr bármilyen vastag volna, az is elkopna. Pedig nem loptam, nem csaltam, mégis szegény és guny tárgyává jutottam, a mi 43 éves koromig nem voltam. Szerettem volna még élni ily válságos világba, hátha eljön az idő, hogy rá kell csapni a bitang osztrákra, hogy én is egy helyett harcoltam volna szép magyar hazámért.“

Ezeket kívül több levelet hagyott és meghagyta feleségének, hogy életbiztosításából összes adósságait fizesse ki, melyeket utolsó fillerig lejegyzett. Mikorra a rendőrség

megvizsgálta a halottat, megérkeztek a hullaszállítók is és fátyla fény mellett a hullát kihozták az erdőből, kocsira tették és beszállították a bonczani intézetbe.

A rendőrség a rémes hírrel nem akarta zavarni Varga Károly családjának éjszakáját és csak csütörtök reggel tudatta az öngyilkosságát.

Törvénykezés.

Ékszer lopás története. Még élénk emlékezetében lehet a közönségnek az a szenzációs ékszer lopás, amivel özv. Kainnét károsították meg. A lopással fia Kain Jenő helybeli kereskedőségét volt vádolva. Édes anyja azonban fia ellen emelt vádat visszavonta, a törvényszék ennél fogva Kain Jenő ellen a folyamatba tett eljárást beszüntette. Az ékszer elválogosításában és az ékszerekre kapott pénz elrejtésében segédkezett Fried Antal kereskedőségét is. Friedet a törvényszék orgazdaságban találta bűnösnek és e czímen 30 korona büntetéssel sújtotta.

Halálos verekedés. Triucsi Sándor konyári lakos több társával elment a „külső” néven ismeretes kocsmába. Ott mulatoztak. Mulatás közben öszeszólalkoztak a Hajnal Károlyival. Hajnal Triucsit egy kapa nyellel meg akarta verni. Ezen szándékában azonban társai megakadályozták. Hajnal időközben eltávozott. Triucsi Sándor utána szökött s egy hatalmas doronggal fejbe vágta, úgy hogy az másnapra meghalt. A törvényszék pénteken tárgyalta az ügyet, figyelembe vette a vadlott részegségét és Triucsi Sándort 2 évi börtönrre ítélte. Elítélt és ügyész megnyugodtak az ítéletben, s ennél fogva az jogerős lett.

Közgazdaság.

Terményfőzde.

Schwarz E. debreczeni bizományos távirati jelentése Budapest, 1905. augusztus 25.

Készáru 10--15 olcsóbb, határidők engedők, csak tengeri szilárd.

1905. októberi buza	15.70.—72
1906. áprilisi buza	16.30.—32
októberi rozs	12.80.—82
1905. áprilisi rozs	13.32.—34
októberi zab	12.10.—12
1905. áprilisi zab	13.32.—34
1906. májusi tengeri	13.38.—40
1905. júliusi	—
1905. aug.	—
szeptemberi	—
1905. augusztusi repeze	24.20.—40

REGÉNY-CSARNOK.

Muszka emberség.

Írta: Petrus Jenő.

A vitéz meglepődötten fordult hátra s belebámult az anyám leavirágosított haragtól szikrázó kék szemébe. aztán egy kissé csendesebb hangon szólt:

— Sie sind Krank? Maustrau? Was?

Aztán ékes német nyelven megértette anyámmal, hogy apámat keresi s hogy felkutatja a házat a lázadó kormány iratai végett.

Most már anyám sápadt el, s szelidebb hangon kérte a tisztet, foglaljanak helyet. Keresztanyámat pedig utasította, hogy hozasson enni és inni valót az asztalra s nyitogasson fel minden szekrényt, fiókokat. hadd kutassanak, úgy sem találnak már semmit. Elrendezte már azt a férje ezelőtt három nappal.

István király nap volt, midőn este megérkeztek a dorogi menekültek s hírül hozták a debreczeni, a temesvári csaták szeren-

csétlen kimenetelét s a világosi fegyverletét. Az érkeztettek porosak, fáradtak, álmosak voltak, de azért csaknem viradtig találtak elbeszélni valót. Mindannyian a Nagy Sándor hadtestéből szakadtak el a szerencsétlen csata napján. Dorogon már munkákat találtak. A hadtestől elváltak vágyva. Csak bujdokoltak, rejtőzködtek.

Farkas Sándor hadnagy az István bátya padlásán lakott egy hétig, míg alatta a szobákban orosz tisztek szállásoltak, Rácz, Eötvös, Papp György főhadnagyokat valaki bejelentette hogy itthon vannak. Elfogatásukra ki volt adva a rendelet. Éjjel lappangva szökve távoztak el hazulról. Céljuk volt a beregi erdőbe húzódni, honnan üzenetet kaptak hogy menjenek oda teljes felszereléssel, még lesz valami, nincs veszte minden. Kossuth él, folytatják a harcot puerrilla harcot . . . az Isten majd csak fordít valamit az idővel. Még folyt a beszéd, a bus honfélék megáradozott, midőn a kakasok hajnal hirdetése behallatszott a nyitott ablakon s a szürkületben odakint bekiáltott a haragzó:

— Főtisztelendő esperes ur itt vannak a muszkák . . .

Az elcsigázott honvéd tisztek ösztönyszerűleg kardjukhoz kaptak, de aztán bus megadással sóhajtották: — vége, vége . . .

Apám kiment s megtudakolt mindent. A hoszupályi uton egy csapat kozák lovagolt a falu felé, nyomukban nagy sereg feketélt a hajnal derengő fényében.

— Le az egyenruhakkal fiúk, szólj apám a szobába lépve. A fegyvereket az itató kutba. A lovakat a szérűre. Hányatom a kévét, öltözzetek át, ragadjatok villát és nyomtassatok. A munkának nincs bántódása sehol. Nekem is el kell rejtőznöm. A szolgabíróval nem jó lábon állok. A bécsi rendeletet nem hirdetem ki soha. A népfelkelést elenzése daczára szerveztem. A szobámban ott a Szűzmáriás templomi zászló tenyérfyi széles nemzeti szállaggal a felesége aranyhírnézésével rávarva: Házért, szabadságért . . . Ti ne tarisatok semmitől. Etakarítatok mindent, a mi veres posztó a bécsiek szemében.

[Folytatjuk.]

Nyiltér.

Vegyünk Svájci selymet!

Kérjen mintákat fehér, fekete, vagy színes újdonságainkból. Méter árak 1.15 K.-tól 18.— K.-ig.

Különlegességek: Társasági, menyasszonyi, bál- és utcai-toilette selyemszővetekben blousok és beléseknek is.

Csakis jótállás mellett solid selyemszőveteket árulunk, direkt magánosoknak vám- és viteldij-mentesen a lakásba.

Schweizer & Co. Luzern U. 17. (Svájcz.)
1 Selyemszövet-kivitel. — Kir. udv. szállítók.

Világkiállítás St. Louis 1904.
Legmagasabb kitüntetés Grand Prix

Iskolás fiúk és lányok
részére ajánlunk
Fehérműveket
Paplanok
Matrácok
Flanell takarók
Zsebkendők, Nyakkendőket
óriási választékban
Donogán és Somossy
DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Eladó házhelyek.

A Vecsey-Bruckner-féle kegyes alapítvány folytán a debreczeni ref. Egyház tulajdonát képező azon földterület, mely a hadházi ut mentén az Apafy-utca és Ferencz József lovassági lak-tanya között fekszik, 300 négyszögöles házhelyekké földarabolatván: e házhelyek mérsékelt áron s igen kedvező részletfizetési föltételek mellett eladók.

Értekezhetni Márton Imre egyházi ügyvédnél Piacz-u. 44. sz. alatt.

Debreczen, 1905. április 20.

A debreczeni ref. egyház küldöttsége.

Szőnyeg vásár!

A raktárunkon lévő szőnyegek nagy részét

Alacsony leszállított áron árusítjuk el.

Különösen ajánljuk elsőrendű minőségű **Brüsszeli szőnyegeinket**

igen szép mintákban, melyek 3 frt 20 kr. helyett 1 frt 80 kr. ért kaphatók. Nagy mennyiségű maradék szőnyegek minden fajból

tetemesen leszállítva.

Ezen kedvező bevásárlási alkalom csak néhány hétig tart.

Szabó Lajos fiai cégénél
Debreczen.

Hirdetések művészi illusztrálása, szövegezése, eredeti tervezetek kidolgozása és előleges költségvetések teljes díjtalanul.

GOLDBERGER AV.
BUDAPEST, V. VÁCI-UTCA 20. — HIRDETÉSI IRODA.

Apró hirdetések.

10 szögig 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér. **Vidéki tudakozóknak tessék válaszbélyeget csatolni.**

"Muczus" nak. A ma délutáni találkozást epedve várom a megbeszél helyre 3 órákor. Kezeit csókolja „Igmándi kispap.”

Házasodni óhajt intelligens izr. tisztviselő. Komoly, teljes czímmel ellátott ajánlatokat „Cyrano” jellegével a kiadóhivatal továbbít.

Borsy-féle pemetető-cukor, köhögéskor a legjobb czukorka, 1 doboz 20 fillér. — Kapható (Főraktár Borsy és Farkas fűszerüzletében) Budai czukrászda, Jóna és Jóna drogueriájában.

Hol vásároljunk szivarka hüvelyt? Merkli Ferencznel Fűvészkert-u. 14. mert ott van a világhírű „Progress” egészségi szivarka hüvelygyár képviselete és főraktára s csak ott kapható 100 db. valódi „Progress” egészségi hüvely 10 kr. King 8 kr. Ambre 12 kr. Rákóczy 14 kr. minden hüvelybe nicotin fogó van. Telefon 374.

Sűrű málnaszörp literje 1 frt, törm. csokoládé kg-ja 90, kistüsti barack literje 1.20, eper 1 frt, szilva 1 frt, törköly 1 forint Merkli Ferencznel Fűvészkert-u. 14. Telefon 374. sz.

Villanycsengő kitűnő új módszer szerinti készítés és javítás Krausz Kálmán bádognos Hatvan-u. 2. sz.

Magyar ember nem használ mást, csak a híres Hajdusági pedrót, mely legjobb bajusznövesztő- és ápolószer az összes bajuszpedrő készítmények között. Hatása gyors és biztos. 1 nagy doboz 50 fillér. Kapható a készítő Grósz Nagy Ferencz gyógyszerésznél Debreczen, Kossuth utca „Arany egyszarvu” gyógyszerár.

Czipő és uridivat szakmában képzett segéd állást keres. Czim a kiadóban.

Budapesten desentry familia elfogad teljes ellátásra kisebb kiadók. Francia és német nyelvű társalgás, gondos, háziasszony felügyelet. Czim a kiadóhivatalban.

Gansin a legjobb czipőfényesítő, chevraux és boxczipő krém. Kapható mindenütt.

Kefir tej kapható Egyháztér 5. 1-ső ajtó balról az udvarban.

Vasesztergályozást, vasgyalulást, gépjavítást a legolcsóbban vállal Preiszler Mór gépműhelye Debreczen, Deák Ferencz utca 22.

Bocsikai kerli csemege szőlő naponta friss szedés kilónként 24 kr. 5 kg-os kosárban 1 frt 10 kr. Bőszörményi István fűszer- és csemege üzletében Petőfiter 12. sz.

Mesés olcsó árak. Végkiárúsítás üzletfelfoztatás miatt! Míg a készlet tart férfi-, fiu- és gyermek ruhák végkiárúsításnak Grünfeld Adolf üzletében Debreczen, a Kistemplom mellett. Mesés olcsó árak! Felgyen!

Varga utca 12 ik számú ház, kedvező körülmények mellett eladó. Ugyanott kiadó azonnal egy udvari fél emeletes lakás, 3 szoba, esetleg 4 és mellékhelyiségek, az udvarban kiadó még egy szoba és konyha Szeptember 1-re. Tudakozóknak lehet Bait Lyányi-utca 22.

Csemege szállít 1 frt 10 kr-ért 5 kg-os posta csomagokban és helyben házhoz szállít Darvas Miksa csemege-szállító kivitelű üzlete Debreczen. Telefon 294.

Ora javítás szakszerűen és olcsóbban mint bárhol csak is Kurián Gyula órásnál Debreczen, Piacz-u. 42.

Két darab dán dogg kutya eladó Késes-u. 7. sz. alatt.

Vasesztergályos és géplakatos tanoncok gépműhelybe fővételeink Deák Ferencz-utca 22.

Mézédes csemege szálló kilója 20 kr. Merkli Ferencznel Fűvészkert u. 14. Telefon 374.

Szemüvegek és orr csipetők Fischer Jakab szakértő látszerésznél Piacz u. 23. sz. kap haték. Távcsövek és látcsövek, kiegészítő aneroide légsúlymérők (időjelzők) nagy választékban.

Ugyes megbízható ügyzők magas jutalék és fizetés mellett azonnal alkalmazást kapnak Rosenberg és Hammer varrógép üzletében.

300 korona óvadékkal biztos és állandó állást keres egy intelligens fiatalember. Czime a kiadóhivatalban.

Két szép, márványlapos éjjeli szekrény megvételre kerestetik. Czim a kiadóban.

Kezdődő iskolai évre

Fiuk részére fehér és színes ing, kézzel, gallér, lábravaló. **Leányok részére** Reform, empir és diszkotények, alsó szoknyák minden színbe, ingek, hálókötés és bugyogók nyári és téli. Ágyterítők 1.0 krtól, Paplanok 190 krtól. Kész lepedők. Kendő felék minden minőségben és nagyságban

Doszpoly János utóda

Főtér, Tisza-palota.

Az Alföldi takarékpénztár DEBRECZENBEN, Piacz-utca saját ház.

Elfogad betéteket

4% kamatozás mellett.

Kölcsönöket nyújt

váltókra, kötelezvényekre, értékpapírokra, valamint helybeli és vidéki pénzügyintézetek részvényeire.

Óvadékkölcsönöket ad

vállalkozóknak, bérlőknek, hivatalnokoknak.

Törlesztéses kölcsönök

földbirtokokra és házakra

Vesz és elad

Értékpapírokat, nevezetesen bel- és külföldi járadékokat, zálogleveleket, sorsjegyeket, részvényeket a legkedvezőbb napi árfolyamon.

Raktárvállalata elfogad árut beraktározás céljából és arra előleget is nyújt a legelőnyösebb feltételek mellett.

Mindennemű felvilágosítással szívesen szolgál

az intézet ügyvezetője.

Fején találta a szeget!

ha rőfös- és rövidáru szükségleteinek beszerzésével megvárja az

augusztus 31-én

Ranunkel házban, Bika szálloda mellett ujonnan megnyíló

Hegedüs Armin

friss és divatos árukkal felszerelt

rőfös- és rövidáru üzletét.

Figyelem!

Figyelem!